

УКРАЇНА

**НАЦІОНАЛЬНА КОМІСІЯ, ЩО ЗДІЙСНЮЄ ДЕРЖАВНЕ
РЕГУЛЮВАННЯ У СФЕРАХ ЕНЕРГЕТИКИ
ТА КОМУНАЛЬНИХ ПОСЛУГ
(НКРЕКП)**

вул. Смоленська, 19. м. Київ, 03057, тел./факс: (044) 277-30-47, тел.: (044) 204-48-27
e-mail: box@necr.gov.ua. веб-сайт: www.necr.gov.ua

26.06.2018

№

5624/16.3.2/7-18

на №

**Народному депутату України
Чорновол Т. М.**

Шановна Тетяно Миколаївно!

Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг (далі – НКРЕКП, Регулятор), розглянула Ваш депутатський запит від 05.06.2016 № 051820/06-01, надісланий листом Голови Верховної Ради України А. Парубія від 08.06.2018 № 11/10-2113, та в межах компетенції повідомляє.

Правові засади функціонування ринку природного газу України, заснованого на принципах вільної конкуренції, належного захисту прав споживачів та безпеки постачання природного газу визначає Закон України «Про ринок природного газу» (далі – Закон України).

Відповідно до положень статті 13 Закону України споживач має право, зокрема, на вільний вибір постачальника та безоплатну зміну постачальника, крім випадків, передбачених абзацом другим частини першої статті 14 цього Закону.

Згідно з положеннями статті 14 Закону України усім споживачам гарантується право вибору постачальника.

Діючий постачальник не має права встановлювати умови для припинення договору постачання, які обмежують право споживача на зміну постачальника.

За умови виконання споживачем своїх зобов'язань за договором постачання:

1) зміна постачальника за ініціативою споживача має бути завершена в термін не більше трьох тижнів з дня повідомлення таким споживачем про намір змінити постачальника, за умови дотримання правил зміни постачальника, у тому числі обов'язку щодо здійснення повного остаточного розрахунку з попереднім постачальником;

2) до припинення договору постачання діючий постачальник зобов'язаний забезпечувати постачання природного газу споживачу на умовах чинного договору.

Разом з тим згідно з положеннями частини третьої статті 4 Закону України до компетенції Регулятора на ринку природного газу належить, зокрема, затвердження правил постачання природного газу.

0073827

Так, на виконання вимог Закону України постановою НКРЕКП від 30.09.2015 № 2496 були затверджені Правила постачання природного газу (далі – Правила постачання).

Згідно з положеннями пункту 1 розділу III Правил постачання підставами для постачання природного газу побутовому споживачу є:

наявність у побутового споживача договору розподілу природного газу, укладеного з Оператором ГРМ, до газорозподільної системи якого підключений об'єкт споживача, та присвоєння споживачу Оператором ГРМ персонального ЕІС-коду як суб'єкту ринку природного газу;

наявність у побутового споживача укладеного з постачальником договору постачання природного газу побутовим споживачам та дотримання його умов;

відсутність простроченої заборгованості побутового споживача перед діючим постачальником за поставлений природний газ (за його наявності), що має підтверджуватися письмовою довідкою діючого постачальника або складеним з ним актом звірки розрахунків.

Відповідно до положень пункту 21 розділу III Правил постачання побутовий споживач має право, зокрема, на вільний вибір постачальника та безоплатну зміну постачальника.

Порядок зміни постачальника природного газу споживачами, у тому числі побутовими, встановлено розділом IV Правил постачання.

Так, згідно з положеннями розділу IV Правил постачання зміни постачальника у відповідному розрахунковому періоді має передувати укладання договору постачання природного газу з новим постачальником та розірвання договору постачання природного газу з діючим постачальником або його призупинення в частині постачання природного газу, а також відсутність у споживача простроченої заборгованості за поставлений природний газ перед діючим постачальником.

Кожен споживач, який має намір змінити постачальника у відповідному розрахунковому періоді, повинен виконати свої зобов'язання по розрахунках за природний газ перед діючим постачальником та підписати з ним угоду про розірвання договору постачання природного газу або його призупинення в частині постачання природного газу з дати, з якої постачання природного газу буде здійснювати новий постачальник, відповідно до пункту 5 цього розділу.

За умови дотримання вищезазначених умов зміна постачальника має бути завершена протягом періоду часу, який не перевищує 21 день з дати отримання діючим постачальником повідомлення споживача про його намір змінити постачальника.

Повідомлення споживачем діючого постачальника про намір змінити постачальника є пропозицією про розірвання договору постачання природного газу або його призупинення в частині постачання природного газу і повинно містити дату розірвання (призупинення) чинного договору постачання природного газу, яка визначається останнім календарним днем перед датою, з якої договір постачання природного газу з новим постачальником набере чинності. З метою забезпечення безперебійного постачання природного газу діючий постачальник поставляє природний газ споживачу до останнього дня терміну дії існуючого договору постачання природного газу відповідно до умов та положень, узгоджених у ньому, а договір постачання природного газу, укладений з новим постачальником, набирає чинності наступного дня після розірвання (призупинення) договору з діючим постачальником, але за умови, що у споживача не буде простроченої заборгованості за поставлений природний газ перед діючим постачальником.

Якщо на початок періоду фактичного постачання природного газу новим постачальником чи протягом цього періоду у споживача виникне прострочена заборгованість за поставлений природний газ перед попереднім постачальником (через розбіжності між плановим і фактичним споживанням, настання терміну остаточного розрахунку після початку постачання газу новим постачальником тощо), останній має право повідомити про це Оператора ГТС та здійснити заходи, передбачені цими Правилами, щодо припинення постачання природного газу споживачу-боржнику, у тому числі через Оператора ГРМ.

Фактичне постачання природного газу новим постачальником може починатись виключно з першого числа розрахункового періоду, наступного за тим, у якому з новим постачальником було укладено договір на постачання, та за умови включення споживача до підтвердженої номінації постачальника в порядку, визначеному Кодексом газотранспортної системи.

Отже, положеннями Правил постачання закладені норми щодо реалізації права споживачів на зміну постачальника за умови дотримання правил зміни постачальника, у тому числі обов'язку щодо здійснення повного остаточного розрахунку з попереднім постачальником.

Одночасно повідомляємо, що впровадження запропонованих змін до нормативно-правових актів НКРЕКП щодо заборони припинення постачання газу споживачеві на підставі звернення попереднього постачальника за відсутності рішення суду, яке набуло законної сили, призведе до вкрай негативних наслідків для постачальників природного газу. Так, надання можливості споживачам змінювати постачальника за умови наявності заборгованості перед діючим постачальником, а також відсутність можливості припиняти (обмежувати) газопостачання споживачу - боржнику створюватиме преференції для недобросовісних споживачів, не стимулюватиме споживачів до платіжної дисципліни, сприятиме накопиченню боргових зобов'язань споживачів перед постачальниками, а також зменшить інвестиційну привабливість сегменту постачання ринку природного газу.

Варто зазначити, що відповідно до положень статті 4 Закону України та статті 3 Закону України «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг» (далі – Закон про НКРЕКП) Регулятор здійснює державне регулювання ринку природного газу з метою досягнення балансу інтересів споживачів, інших суб'єктів ринку природного газу та держави, зокрема шляхом нормативно-правового регулювання.

Отже, на сьогодні у нормативно-правових актах НКРЕКП, що регулюють відносини на ринку природного газу, закладені ефективні механізми взаємовідносин між суб'єктами ринку природного газу, у тому числі у частині формування договірних відносин та здійснення процедури зміни постачальника, з дотриманням норм чинного законодавства, положень актів законодавства Європейського Союзу та балансу інтересів всіх суб'єктів ринку природного газу.

Одночасно повідомляємо, що згідно з положеннями статті 17 Закону про НКРЕКП для ефективного виконання завдань державного регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг Регулятор розробляє та затверджує нормативно-правові акти, зокрема кодекси систем передачі та розподілу електричної енергії, газотранспортної та газорозподільних систем, кодекси газосховищ та установки LNG, підготовлені операторами, та ініціює внесення змін до них, а також здійснює заходи щодо адаптації законодавства України у сфері енергетики до законодавства Європейського Союзу та проводить

консультації з Секретаріатом Енергетичного Співтовариства щодо питань адаптації законодавства України.

Крім цього, НКРЕКП здійснює аналіз проблемних питань, які виникають на ринку природного газу, та опрацьовує можливі способи їх вирішення, зокрема шляхом удосконалення нормативно-правових актів НКРЕКП.

Так, з метою повної імплементації актів законодавства Енергетичного Співтовариства у сфері енергетики Регулятором на постійній основі проводяться заходи, направлені на вдосконалення положень актів вторинного законодавства, прийнятих на виконання вимог Закону України «Про ринок природного газу».

У зв'язку із зазначеним, керуючись положеннями статті 17 Закону про НКРЕКП, з метою імплементації актів законодавства Енергетичного Співтовариства у сфері енергетики 27.11.2017 НКРЕКП було прийнято постанову № 1437 «Про затвердження Змін до деяких постанов НКРЕКП щодо впровадження добового балансування на ринку природного газу та процедури розробки, подання і затвердження Плану розвитку газотранспортної системи на наступні 10 років» (далі – Постанова), яка набирає чинності з 01.08.2018 та якою вносяться зміни до нормативно-правових актів, що регулюють діяльність на ринку природного газу, у тому числі до Кодексу газотранспортної системи, затвердженого постановою НКРЕКП від 30.09.2015 № 2493 (далі – Кодекс ГТС) та Правил постачання.

Зміни, передбачені Постановою, направлені на врегулювання відносин між суб'єктами ринку природного газу під час їх взаємодії в рамках функціонування інформаційної платформи оператора газотранспортної системи, що забезпечує рівні умови діяльності для всіх постачальників природного газу та покращує обмін даними між ними, у тому числі щодо зміни постачальника природного газу споживачем.

Так, на інформаційній платформі оператора газотранспортної системи щодобово буде відображатись, зокрема, інформація про попередні обсяги споживання кожної газової доби та про фактичне добове споживання споживачем.

Разом з тим з метою спрощення механізму подачі номінацій та здійснення процедури зміни постачальника положеннями Постанови передбачено функціонування Реєстру споживачів постачальника, який буде відображати на інформаційній платформі перелік споживачів, що закріплені за певним постачальником природного газу у відповідному розрахунковому періоді,

Таким чином, після набрання чинності постановою НКРЕКП від 27.12.2017 № 1437 зміна постачальника в інформаційній платформі Оператора ГТС буде здійснюватися в порядку, визначеному главою 5 розділу IV Кодексу газотранспортної системи, та з дотриманням вимог Закону України «Про ринок природного газу».

З повагою
Голова НКРЕКП

О. Кривенко